

Отгов. редакторъ: Прот. Дим. Андреевъ
Помощ. редакторъ: Ал. Харизанова

„Божия гласъ“ излиза съ благословението на Н. Ви-сокопреосвещенство Св. Варненски и Преславски митрополитъ г. г. Йосифъ на всѣко първо число отъ месеца презъ учебната година.

ЕПАРХИЙСКИ ДУХОВЕНЪ ЛИСТЪ
за учен. отъ Прав.-Христ. д-ва при прогимназиитѣ.

Урежда
редакционенъ комитетъ.

Год. абонаментъ 10 лева.
Единъ брой 1 левъ.

ДИМИТРОВДЕНЪ И СВ. НЕСТОРЪ (Митровденъ)

Св. Великомъченикъ Димитрий е роденъ въ Солунъ. Презъ 306 год. пострадалъ за Христа, като билъ мъченъ и прободенъ съ копие.

Народенъ празникъ — Митровденъ, разпустъ, защото тоя день слугитѣ се освобождаватъ отъ господаритѣ или се ценяватъ.

Нѣкога момцитѣ се ценявали за година и веднѣжъ ценени тѣ, не сж могли да напуснатъ службата на господаритѣ. Ако господарьтъ излѣзе добъръ и на слугата е добре, но ако господарьтъ е лошъ, то слугата тегли черно тегло. Ето защо се казва, че на Димитровденъ едни се отробватъ, а други заробватъ.

На тоя день гледатъ, каква ще бжде месечината — пълна или празна. Ако е пълна — презъ идещата година кошаритѣ ще иматъ много медъ; ако ли е празна — то кошаритѣ нѣма да иматъ медъ.

Въ Македония на тоя день, когато сутринъ изкарватъ кравата, гледатъ, дали кравата ще се обърне и се оближе отзаде, тогава зимата ще бжде на назадъ; ако ли се обърне отпреде — тогава зимата ще бжде на срѣдата, тогава насрѣдъ зима щѣло да има голѣми студове.

По сбороветѣ и въ отдѣлни семейства на Димитровденъ колятъ „курбанъ“ за здраве.

На Димитровденъ, 8 ноември, се празнува и св. Несторъ, който пострадалъ за Исуса Христа, презъ време на императора Диоклетияна, жестокия гонителъ на християнитѣ въ Римъ.

Народътъ празнува св. Несторъ въ честь на мишкитѣ, да не правятъ пакости на хората.

Тоя день рано сутриньта домакинята стива при кравата или биволица и взема най-пресния й торъ. Съ тоя торъ ще замазва пезула (стената на огнището), долу кжтоветѣ и праговетѣ на вратитѣ, после навънъ ще маже кошоветѣ съ царевичата, хамбара съ хранитѣ и зимника съ дрехитѣ, чергитѣ и др. постилки.

Презъ всичкото време, додето тя маже, следъ нея върви друга жена отъ кжщата и при всѣко мазване я пита: — „какво мажешъ, бабо, или майко?“ Тя отговаря — „мажа на мишкитѣ очитѣ“. Додето маже, самата жена трѣбва да мижи.

Народътъ върва, че презъ годината мишкитѣ нѣма да правятъ пакости нито на храната, нито на дрехитѣ, защото оста-

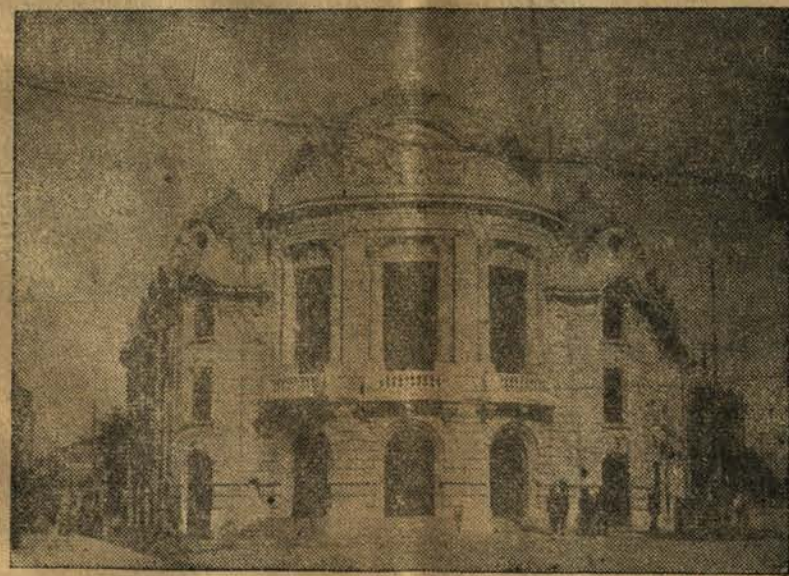
ватъ слѣпи.

Тоя день на св. Несторъ не работятъ нищо, сжщо не бър-

Първи октомври е день на народнитѣ будители. Скъпъ споменъ! Вѣчна благодарностъ къмъ тѣзи, които свѣстиха и крепиха нашия народъ срѣдъ петвѣковното ни двойно робство, и на тѣзи, които и днесъ го водятъ къмъ свѣтли бжднии.

Всенародна благодарностъ отъ родъ и племе къмъ скжпитѣ покойници и пожелание за здраве на живитѣ. Скъпи сж за насъ и мѣстата отъ гдето тѣ излѣзоха — манастиритѣ наши, отъ които най-стариятъ (IX вѣкъ) е Рилскиятъ манастиръ.

Огнище на просѣта — Варн. държ. нар. театъръ

катъ въ кошоветѣ, хамбаритѣ, сандѣцитѣ, въ плѣвата, въ бо-ба. . .

Въ Тетевенъ отъ вечерьта приготвятъ лепливо тръне — логачки и сутринъ рано ги запалватъ. Една отъ женитѣ върти съ запалената логачка и казва: — „Бѣгайте мишки, плѣхове, защото ви гонятъ Св. Димитри и Св. Несторъ съ огънь и логачки“.

Въ Македония сжщо празнуватъ за глуфцитѣ (мишкитѣ), да не ядатъ дрехитѣ въ сандѣцитѣ и тоя день не се бърка въ тѣхъ.

Архангеловденъ

На 21 ноември църквата празнува съборъ на архистразитѣ Михаилъ и Гавраилъ, а народътъ Рангеловъ день, Св. Рангелъ — душовадникъ.

Ангелитѣ сж безброино много. Всѣки човѣкъ има и свой ангелъ, който го пази отъ беди и го опжтва да прави добро (ангелъ-хранителъ). Има пъкъ Ангелъ, който само вади душитъ у човѣцитѣ. Тоя ангелъ народътъ нарича: „Св. Рангелъ“, или „Ангелъ Михаилъ“, който се казва още и „Душовадникъ“, Св. Архангелъ Михаилъ, затова се представя по иконитѣ съ ножъ въ ржка и съ везни. Когато почне човѣкъ да „бере душа“, Св. Рангелъ съ ножъ отсича главата, а съ везни мѣри грѣховетѣ на човѣка. Следъ това той взема душата, затова неговиятъ день се празнува въ честь на умирничката, та по-леко да вади душата, когато дойде време за умиране.

Споредъ народното вѣрване, Св. Рангелъ е единъ отъ шестѣ брата юнаци, които си раздѣлили небето, земята и свѣта. Нему се паднали мъртвитѣ души, т. е. душитъ на мъртвитѣ хора, затова той взема тия души и се нарича душевадникъ.

Нѣкога всѣка българска кжща на тоя день е клала курбанъ. Който не можелъ да заколи овенъ или шиле, трѣбвало да има поне овнешка глава, четиретѣ крака и малко овнешко месо. Тѣ се сваряватъ цѣли, после се кадятъ сжщо цѣли и само следъ прекадяването се разчупватъ на кжсове.

На трапезата при главата трѣбвало да има и обредни хлѣбове съ вино.

Обреднитѣ хлѣбове на Рангеловъ день сж два: Боговица, Богова пита, Господьовъ хлѣбъ, а другиятъ е Рангелово блюдо, Рангеловъ хлѣбъ.

Обредниятъ хлѣбъ не е обикновенъ, който се мѣси за всѣкидневната храна. Той се различава отъ обикновения по начина на приготвяването на тѣстото, по формата си и по шаркитѣ, съ които е нашаренъ и които иматъ своето символическо значение — една молитва, написана съ тѣстени символични белези.

Трапезата кади свещеникътъ и рѣже двата хлѣба, отъ които взема порѣзници. Въ старо време отъ главата вземаше само дѣсното ухо и двата крака. Кожата на овена или шилето оставаха сжщо за свещеника.

Сжботата срещу Архангеловденъ е голѣмата Архангеловска задушница.

А. Х.